

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Vår ref.
11/04275-3

Deres ref.
12/790

Dato
14. desember 2012

Høringsbrev - forslag til endring i forskrift om grasrotandel. Norsk Tippings høringsuttalelse.

Det vises til Kulturdepartementets høringsbrev med høringsfrist satt til 14.12.2012.

Norsk Tipping stiller seg positive til tiltak for å motvirke misbruk av grasrotordningen. Selskapet vil knytte merknader til brevets forslag og de konkrete forslagene til formuleringer i forslaget til endret grasrotforskrift.

Norsk Tipping har tidligere foreslått endringer i forskrifter for Grasrotandelen, jfr. brev av 10.02.12, og selskapet ber departementet vurdere disse endringene i forbindelse med de øvrige endringer som gjennomføres.

Selskapet har følgende merknader til de enkelte paragrafer:

§ 1 Formålsparagraf og krav til lokal tilhørighet

Norsk Tipping mener at definisjonen av *allmennyttig* som skal gjelde «..et bredt spekter av mennesker..» blir for bred. Denne vil kunne utelukke legitime lag og foreninger som er nisjepreget, og på denne måten ikke tilgjengelig for et bredt spekter av mennesker (eksempelvis smalere interesseorganisasjoner).

§ 2 Beregning av grasrotandel – grasrotandel på Multix

Det bemerkes at også spillet Belago eksplisitt bør unntas i tredje avsnitt, da fordeling av overskudd fra Belago reguleres av egen forskrift og følgelig ikke generer grasrotandel. Se for øvrig Norsk Tippings brev av 10.02.12.

§ 3 Presisering av krav til frivillig innsats

Norsk Tipping stiller seg positiv til presisering av kravet til frivillig innsats, som vil gi klare holdepunkter for hvilke enheter som vil være grasrotberettiget i tvilstilfeller.

Imidlertid mener Norsk Tipping at den nye § 3 bør omformuleres noe i fjerde ledd, da denne kan oppleves noe misvisende sett i sammenheng med femte ledd. Det foreslås at man skiller på hvilke *enheter* (jfr. utkastets litra a, b, i og j) som ikke kan motta grasrotandel og hvilke *kategorier* (jfr. utkastets litra c, d, f, g, og h) som ikke gir grunnlag for å motta grasrotandel. For øvrig ser det ut til at litra d har blitt splittet opp i litra d og e.

Eksempel:

«Følgende enheter i Frivillighetsregisteret kan likevel ikke motta grasrotandel:

- *Enheter som har reservert seg mot grasrotordningen (utkastets litra a)*
- *Enheter som ikke har registrert gyldig bankkontonummer i Frivillighetsregisteret (utkastets litra b)*
- *Virksomheter som er organisert av det offentlige, herunder forvaltningsvirksomhet som er delegert til frivillige organisasjoner, og virksomhet som er organisert privatrettslig, men som det offentlige står bak (utkastets litra i)*
- *Enheter som har mistet retten til å motta grasrotmidler i medhold av § 4 (utkastets litra j)*

Følgende kategorier gir ikke grunnlag for å motta grasrotandel:

- *Hovedkategorien Utdanning og forskning (utkastets litra c)*
- *Hovedkategorien Helse, dersom enheten driver sykehus, psykiatriske institusjoner, pleiehjem eller noen former for private helseklinikker (utkastets litra d og e)*
- *Hovedkategorien Bolig- og lokalmiljø, dog slik at velforeninger likevel kan motta grasrotandel. (utkastets litra f)*
- *Hovedkategorien Politiske og interesseorganisasjoner dersom enheten er et politisk parti. Politiske partiers ungdomsorganisasjoner kan likevel motta grasrotandel. (utkastets litra g)*
- *Hovedkategorien Yrkes-, bransje- og fagforeninger. Elev- og studentorganisasjoner kan likevel motta grasrotandel. (utkastets litra h)»*

§ 3- litra k- Karantene for enheter som utestenges fra ordningen

Norsk Tipping mener det er riktig at enheter kan ilegges karantene etter utestengelse fra ordningen. Det er imidlertid uklart hvordan det foreslåtte litra k er å forstå, særlig opp i mot forslaget litra j.

Norsk Tipping mener at litra k bør få en tydeligere utforming, da det er uklart hvordan bestemmelsen skal forstås. Tilsynelatende skal bestemmelsen ramme «gjengangere», som gjentatte ganger forsøker å misbruke ordningen. Norsk Tipping mener at man må være forsiktige med å foreta en for vid identifisering mellom enheter og personer. Det foreslås at bestemmelsen forenkles, f.eks.

Personer som har innehatt ledende verv/ posisjon i en enhet på det tidspunkt enheten gjorde seg skyldig i overtredelser av grasrotforskriften på en slik måte at det medførte utestengelse, kan ikke inneha et slikt verv/ posisjon i en enhet som søker/ mottar grasrotandel.

Bakgrunnen for at Norsk Tipping foreslår dette, er at det ikke skal straffe seg å ta over styreverv i enheter som tidligere har vært utestengt fra grasrotordningen. Man må søke å knytte karensbestemmelser opp mot de personer som har vært ansvarlige for overtredelsene, og ikke ramme de som kommer inn i etterkant for å rydde opp. Dersom det har vært én person som har vært ansvarlig for overtredelsene, kan det være uhensiktsmessig å skifte ut hele styret. Mange av grasrotmottakerne er mindre lag og foreninger som sliter med rekruttering til styreverv, og det anses som for strengt dersom en varamedlem uten reell innflytelse ikke kan inneha verv i en annen enhet som søker grasrotmidler.

Det bemerkes for øvrig at henvisningen i foreslått litra j, sannsynligvis skal være § 10 og ikke § 4.

Hva gjelder § 3 siste ledd, foreslås det at enhetene mister retten til å motta grasrotandeler fra en dato som angis av Lotteritilsynet i sitt vedtak etter den foreslåtte § 10 første ledd, dog slik at vedtaket må være rettskraftig før det effekteres. Dette særlig da det er anledning til å være registrert i Frivillighetsregisteret uten å være grasrotmottaker.

En slik ordning vil kunne suppleres med de foreslåtte bestemmelsene i § 10 fjerde og femte ledd, samt antas å korrespondere bedre med Lotteritilsynets foreslåtte hjemmel om pålegg om tilbakebetaling i § 10 tredje ledd.

§ 4 Utbetaling

Antall utbetalinger pr år

Norsk Tipping ønsker ikke at grasrotandeler skal utbetales *to ganger pr år*. Dette er ansees som lite hensiktsmessig med følgende begrunnelse:

- Grasrotmottakerne er ofte i kontakt med Norsk Tipping med spørsmål om når de kan forvente å få utbetalt midler. Grasrotandelen er svært viktig for mottakernes likviditet. En begrensning til to utbetalinger pr år vil oppleves som negativt blant mottakerne. Norsk Tipping ønsker at ordningen skal oppleves positiv, og minner om at blant over 22 000 mottakere, er det kun et fåtall som forsøker å utnytte ordningen
- Utbetaling 1. juli er lite heldig da dette er midt i ferieavvikling. Det er en del administrasjon forut for, under og i etterkant av utbetalingen, noe som gjør at det er hensiktsmessig med utbetalingsperioder utenfor lengre ferier. Særlig vil det være behov for god bemanning dersom det pålegges midlertidig stans i utbetalinger til flere grasrotmottakere opp mot utbetalingstidspunktet.

Norsk Tipping mener et alternativ til foreslått endring er at terskelen for å holde tilbake grasrotmidler i tvilstilfeller senkes. Dette vil gavne de fleste mottakere, og ikke være begrensende for de mottakere som ikke har forsøkt å utnytte ordningen negativt.

Det foreslås å innta «manglende» i tillegg til feil kontoopplysninger i ny § 4 annet avsnitt, for å tydeliggjøre at manglende registrering av kontoopplysninger medfører at genererte midler overføres tippenekkelen.

Minste grense kr 300

Imidlertid mener Norsk Tipping at det bør settes en grense for hvor lang tid det skal kunne gå før minstebeløpet for utbetaling på kr. 300 oppnås. Det foreslås at midlene tilbakeføres Norsk Tippings overskudd og fordeling over tippenekkelen dersom fristen for opptjening av minstebeløpet ikke oppnås og det ikke har kommet inn midler til grasrotmottakeren siste år.

Opptjeningsperioden bør ikke være lenger enn at det er overkommelig å gjennomgå hvilke beløp som tilbakeføres til Norsk Tipping. Norsk Tipping har foreslått tre års opptjeningsperiode, begrunnet i følgende:

- Man kan ta en årlig gjennomgang på grasrotmottakernes opptjening og eventuelt tilbakeføre en enhets opptjente midler, dersom det
  1. Ikke er opptjent 300 kr i løpet av en treårsperiode, og
  2. Det ikke har vært noen opptjening det siste året.
- Verdien av grasrotmidlene vil sannsynligvis ha en uvesentlig betydning for enhetens økonomi, dersom opptjeningen er under kr. 300 i løpet av en treårsperiode. Det er lite sannsynlig at enheten vil oppnå kr. 300 i overskuelig fremtid dersom det ikke har vært opptjening det siste året.

Norsk Tipping foreslår at en tilbakeføring ikke skal få betydning for enhetens status som grasrotmottaker, forutsatt at det ikke foreligger mistanke om at enheten er inaktiv eller ikke oppfyller grasrotforskriftens vilkår.

Det vises for øvrig til brev fra Norsk Tipping til Kulturdepartementet av 10.02.12.

§ 5 Bruk av grasrotandel

Norsk Tipping tiltrer forslaget om bruk av grasrotandel.

Ordlyden i andre avsnitt bør endres fra «(...) styrke lokal virksomhet», til «(...) styrke lokal eller regional virksomhet», jfr. ordningens formål, beskrevet i § 1

§ 6 Informasjon om grasrotandelsordningen

Norsk Tipping har ingen merknader til endringen i bestemmelsen.

For øvrig er det ønskelig å endre tittel til «Informasjon om ordningen», da dette begrepet er gjennomgående benyttet i forskriften.

§ 7 Lotteritilsynet som nytt tilsynsorgan og § 8 Lotterinemnda som nytt klageorgan

Norsk Tipping tiltrer forslaget om Lotteritilsynet som nytt tilsynsorgan og Lotterinemnda som nytt klageorgan. Norsk Tipping påpeker i forbindelse med § 7 er nødvendig å opprette hjemmel for å kreve utfyllende informasjon som ledd i Lotteritilsynets tilsynsarbeid. Norsk Tipping mener at en slik hjemmel er en forutsetning for at Lotteritilsynet aktivt skal kunne føre tilsyn med ordningen.

§ 9 Rapporteringsplikt for enheter som får mer enn 1G i grasrotandel årlig og ikke har plikt til å rapportere regnskapstall til et sentralledd

Norsk Tipping tiltrer forslaget. All den tid dette dreier seg om en liten del av mottakerne og er mottakere som mottar over 1G årlig, mener Norsk Tipping at det er hensiktsmessig med en slik rapporteringsplikt uten at selve ordningen i for stor grad byråkratiseres. Norsk Tipping mener et svært viktig fundament for ordningen er at den skal være ukomplisert for mottakerne.

§ 10 Bevisbyrde for at midler er brukt i tråd med egne vedtekter og forskriftens retningslinjer ved mistanke om misbruk

Norsk Tipping mener at det vil være tilnærmet umulig for Lotteritilsynet å godtgjøre at grasrotmidlene *ikke* er brukt til enhetens frivillige virksomhet i tråd med enhetens vedtekter og grasrotforskriftens vilkår. Imidlertid bør det være en forholdsvis enkel sak for enheten å sannsynliggjøre en legitim bruk av midlene. Norsk Tipping tiltrer følgelig forslaget om enhetens bevisbyrde ved mistanke om misbruk.

Det bør imidlertid i vedtak om utestenging fra Grasrotandelen angis hvor lenge enheten mister retten til å motta grasrotmidler, jfr. foreslåtte § 3.

§ 10 Hjemmel for midlertidig stans av utbetaling til enheter som mistenkes for misbruk

Norsk Tipping tiltrer forslaget. Det presiserer likevel nødvendigheten av å etablere en rapporteringsform som gjør Norsk Tipping i stand til å gjennomføre midlertidig stans av utbetalinger.

Utover nevnte innvendinger til de foreslåtte endringer, ønsker Norsk Tipping å tillegge følgende behovsområder:

Behov for retningslinjer

Norsk Tipping mener det er behov for et sett retningslinjer *i tillegg* til presiseringene som nå er foreslått i grasrotforskriften. Dette bør blant annet omhandle en varslingsrutine, herunder hvem som har plikt til å varsle ved mistanke. Her bør både Frivillighetsregisteret og NT pålegges en varslingsplikt ved mistanke. Dette vil også bidra til å effektivisere Lotteritilsynets kontroll- og stikkprøvevirksomhet.

Behov for varslingskanal

Norsk Tipping anbefaler at det opprettes en varslingskanal for publikum, da selskapet ser at meldinger fra publikum har medført at flere misbruksaker har blitt oppdaget. Dette vil også kunne styrke publikums eierfølelse med ordningen og styrke tilliten til at midlene går til reell frivillig virksomhet og at forsøk på misbruk blir fulgt opp.

Behov for presiseringer

Det kan også være behov for presiseringer på hvilke enheter som er grasrotberettiget. Det er for eksempel noe uklart hvilke egenskaper en enhet må inneha for å kunne være en velforening, jfr. foreslåtte § 3 fjerde ledd litra f. Navnet på foreningen kan ikke være avgjørende i så henseende. Samme spørsmål reiser seg for elev- og studentorganisasjoner, jfr. § 3 fjerde ledd litra h.

Vennlig hilsen
NORSK TIPPING AS

Torbjørn Almlid
Administrerende direktør

Kopi til: